

**IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH V SLOVENIJI
IZVAJALCI IN PROGRAMI 1999/2000**

Zaključno poročilo

Poročilo zapisala: **Erika Brenk**

Januar 2000

KAZALO

Kazalo	2
1. Uvod	3
1.1. Predstavitev pregleda 1999/2000	3
1.2. Osnovni namen pregleda	3
2. Zbiranje in priprava podatkov	3
2.1. Pomoč sodelavk ACS in zunanjih sodelavcev	3
2.2. Način zbiranja podatkov	4
2.3. Zbiranje in preverjanje podatkov	4
2.4. Računalniški aplikaciji ANA in ANR	5
3. Oblike pregleda	6
3.1. Tiskana (knjižna) oblika	6
3.2. CD-rom in internet	6
4. Analiza pregleda	7
4.1. Izvajalci izobraževanj za odrasle	7
4.2. Izvajalci po regijah	7
4.3. Število prebivalcev na izvajalca v posamezni regiji	8
4.4. Vrste izobraževalnih organizacij	9
4.5. Vrste izobraževalnih organizacij po regijah	10
4.6. Izobraževalni programi	14
4.7. Izobraževalni programi po regijah	14
4.8. Število prebivalcev na program v posamezni regiji	15
4.9. Vrsta izobraževalnih programov	16
4.9.1. Programi splošnega neformalnega izobraževanja	17
4.9.2. Programi izpopolnjevanja in usposabljanja za delo	18
4.9.3. Programi za pridobitev izobrazbe	19
4.10. Razvrstitev programov po področjih	21
5. Zaključne ugotovitve	25
5.1. Predlogi za pregled 2000/2001	25

1. UVOD

1.1. Predstavitev pregleda 1999/2000

Leto je naokoli in ponovno vam lahko predstavimo pregled Izobraževanje odraslih v Sloveniji. Tokrat že osmič zapored. V pregledu so zbrani osnovni podatki o 186 izobraževalnih organizacijah iz dvanajstih slovenskih regij ter njihovi izobraževalni programi, razpisani za šolsko leto 1999/2000. Pregled zajema zelo različne vrste izobraževalnih organizacij, ki izobražujejo odrasle, od ljudskih univerz, zasebnih organizacij, srednjih šol, društev, izobraževalnih centrov do visokih šol, fakultet, inštitutov ter zbornic in različnih združenj. Pri vsaki izobraževalni organizaciji so predstavljeni tudi njeni izobraževalni programi, ki so javnoveljavni oziroma programi brez javne veljave. Programi so raznoliki, saj zajemajo programe za pridobitev formalne izobrazbe na vseh stopnjah, programe izpopolnjevanja in usposabljanja za delo ter programe neformalnega izobraževanja, ki omogočajo izobraževanje na zelo različnih področjih. Da pa smo pregled ponudbe izobraževanj za odrasle še dodatno dopolnili, smo na koncu pregleda dodali tudi seznam središč za samostojno učenje ter borz znanja v Sloveniji.

1.2. Osnovni namen pregleda

S pregledom ponudbe izobraževanja odraslih v Sloveniji želimo zagotoviti kakovostno in učinkovito pomoč vsem, ki želijo nadaljevati šolanje, si pridobiti višjo izobrazbo, se dodatno usposobiti za delo, ki ga opravljajo, ali pa priučiti novih veščin in znanj, da bi se lahko uveljavljali na trgu delovne sile. Izobraževanje odraslih nikakor ni omejeno le na šolske klopi, zato pregled bogatijo programi splošnega neformalnega izobraževanja, ki omogočajo izobraževanje na področju kulture, zdravstva, varstva okolja, jezikovnega in računalniškega izobraževanja ter še marsikje. Ponudba teh programov je še posebej raznolika, tako tistih, ki bogatijo človekovo osebnost in pripomorejo k njeni rasti, kot onih, ki zvišujejo raven kulturnega in civilizacijskega zavedanja.

Pregled bo v podporo tudi izobraževalnim in drugim ustanovam, ki izvajajo izobraževanja za odrasle, predvsem pa strokovnjakom, ki se ukvarjajo s svetovanjem in informiranjem vseh tistih ljudi, ki želijo nadaljevati šolanje in vseh tistih, ki želijo svoje znanje obogatiti in razširiti.

2. ZBIRANJE IN PRIPRAVA PODATKOV

2.1. Pomoč sodelavk ACS in zunanjih sodelavcev

Ker je bilo delo za pripravo pregleda zelo obširno in vsebinsko raznoliko, se je oblikovala delovna skupina Andragoškega centra¹, ki jo je sestavljalo devet strokovnih sodelavk. Naloga te skupine je bila pomoč pri vsebinskih vprašanjih, ki so

¹ Delovna skupina ACS: mag. Zvonka Pangerc Pahernik, dr. Angelca Ivančič, Sonja Klemenčič, Olga Drogenik, Erika Brenk, Metka Svetina, mag. Tanja Vilič Klenovšek, Tanja Možina, Vera Jakara

se pojavljala pri izdelavi pregleda. Skupina je pomagala pri vsebinski pripravi dveh vprašalnikov, manjša delovna skupina, ki so jo sestavljale strokovne sodelavke iz središča za razvoj in svetovanje, pa je preverila podatke vseh prejetih javnoveljavnih programov ter podatke o vrstah izobraževalnih organizacij. Poleg delovne skupine ACS, so pri pregledu pomagali tudi zunanji sodelavci. Novi računalniški aplikaciji ANR in ANA nam je izdelalo podjetje ISA.IT d.o.o.², iz Ljubljane. Pri testiranju in kasnejši uporabi aplikacij nam je pomagala zunanja sodelavka³, ki je sodelovala tudi pri pripravi lanskoletnega pregleda. Pri vnosu podatkov v računalnik pa so nam pomagale tri študentke⁴.

2.2. Način zbiranja podatkov

Za zbiranje podatkov o izobraževalnih organizacijah in programih smo tudi letos pripravili dva vprašalnika, ki smo ju vsebinsko in oblikovno nekoliko spremenili. Prvi vprašalnik je zajemal osnovne podatke o izobraževalni organizaciji, od njenega polnega in skrajšanega naziva, naslova, telefona in faksa, elektronske pošte in internet naslova, do imena direktorja, kontaktne osebe in njenega telefona. Drugi vprašalnik je zajemal podatke o izobraževalnem programu, ki ga organizacija izvaja, in sicer ime programa, ali je program javnoveljaven in kateri strokovni svet s področja vzgoje in izobraževanja ga je potrdil, vrsto programa izobraževanja, trajanje programa v urah (prilagoditev za odrasle), kraj izvajanja, zahteve za vključitev v program izobraževanja, kontaktno osebo in njen telefon. Novost pri letošnjem vprašalniku je opis programov, ki nimajo javne veljave. Opredeliti je bilo potrebno cilje programa, namembnost programa, vsebino programa, način izpeljave ter druge podatke, ki program dodatno opisujejo. Opisi javnoveljavnih programih niso bili potrebni, kjer so vsebine programov točno določene s strani ustreznih strokovnih organov ter uradno objavljene. Dodatne informacije o javnoveljavnih izobraževalnih programih za odrasle pa si je možno ogledati tudi na internetu na naslovu: <http://acs-saec.si/programoteka>.

2.3. Zbiranje in preverjanje podatkov

Vprašalnika smo sredi meseca junija poslali na približno 900 naslovov različnih izobraževalnih organizacij po Sloveniji, ki izvajajo izobraževanja za odrasle. Dostop do vprašalnikov je bil možen tudi preko naše spletne strani. Izvajalce izobraževanj za odrasle smo o tem tudi obvestili s spremnim dopisom in v članku v junijskih Novičkah. Zbiranje podatkov je potekalo približno štiri mesece in v tem času se je odzvalo 186 izobraževalnih organizacij. Zbrali smo 3.283 njihovih izobraževalnih programov. Z vnašanjem podatkov v računalnik smo začeli sredi meseca septembra in končali v začetku meseca oktobra.

Pred začetkom vnašanja podatkov v računalnik, smo preverili točnost odgovorov na zastavljena vprašanja, dopolnili manjkajoče podatke ter odpravili morebitne napake pri odgovorih. Mnoge izobraževalne organizacije smo morali ponovno zaprositi, da nam natančneje izpolnijo vprašalnika, saj se je pogosto dogajalo, da so na en

² Zunanji sodelavci (ISA.IT): Miloš Torbič, Primož Prislan, Rikardo Tinauer, Toni Miloš, Gorazd Majcen, Petra Čebela (oblikovalka)

³ Zunanja sodelavka: Alenka Mavsar

⁴ Zunanje sodelavke: Alenka Mavsar, Darka Kosec

vprašalnik vpisali podatke za več programov hkrati. Za vsak program je bilo potrebno izpolniti nov vprašalnik.

Pri preverjanju podatkov smo naleteli tudi na problem neenotnosti nazivov javnoveljavnih programov. Ob primerjanju pridobljenih odgovorov o nazivu javnoveljavnega programa z uradnim nazivom, je v veliko primerih prihajalo do neskladij. Da bi bili v pregledu nazivi natančni in enotni, smo se odločili izdelati šifrant javnoveljavnih programov. Opozoriti bi želela, da v šifrantu, ki smo ga izdelali, niso zajeti vsi javnoveljavni programi, ker smo se odločili, da bomo šifrant dopolnjevali tudi v naslednjih letih.

Poleg šifranta javnoveljavnih programov, smo uporabili tudi šifrant za vrsto programa izobraževanja, šifrant strokovnih svetov ter šifrant poprejšnje izobrazbe. V letošnjem pregledu smo uporabili še stari šifrant področij izobraževanja (klasifikacijo izobraževalnih vsebin), za naslednje leto pa predvidevamo uporabo nove klasifikacije, ki bo temeljila na prevodu mednarodne ISCED klasifikacije.

Do nejasnosti je prihajalo tudi pri podatkih o trajanju programa, saj so nekateri navajali trajanje za en letnik, drugi za celoten program izobraževanja, nekateri uradni podatek o trajanju programa, drugi pa prilagojeno število ur za odrasle. Po premisleku delovne skupine smo se odločili, da v letošnjem pregledu navedemo takšne podatke, kot so nam jih sporočili izvajalci.

Ker so z novim šolskim letom stopili v veljavo novi programi jezikovnega izobraževanja za angleščino, francoščino, nemščino in italijanščino, je prihajalo do nejasnosti tudi na tem področju. Izvajalci so v večini primerov navajali še stare nazive jezikovnih programov. V skladu z odredbo o veljavnosti novih javnoveljavnih jezikovnih programov, smo nazive programov poenotili in objavili nove nazive: npr. Angleščina za odrasle, Nemščina za odrasle,... . Pri vsakem izvajalcu smo preverili tudi ali je vpisan v razvid kot izvajalec javnoveljavnih programov jezikovnega izobraževanja. Večina izvajalcev tudi ni upoštevala nove delitve jezikovnih programov na osnovno raven (traja: 300 ur + - 10%) in višjo raven (traja: 200 ur + - 10%), ampak so razpisali program po stopnjah. V tem primeru smo se odločili, da v pregledu objavimo programe v stopnjah oziroma ravneh, kot so jih navedli izvajalci.

Pri programih splošnega neformalnega izobraževanja je prihajalo do nejasnosti predvsem pri študijskih krožkih in središčih za samostojno učenje. Kar nekaj izvajalcev je pri imenu programa navajalo študijske krožke in središča za samostojno učenje. V obeh primerih gre prej za obliko izpeljave programa kot za izobraževalni program, zato smo jih objavili le, če so objavili konkretne teme, ki se izvajajo v okviru študijskih krožkov. Središča za samostojno učenje pa smo objavili v seznamu na koncu pregleda.

2.4. Računalniški aplikaciji ANA in ANR

Pomembna novost pri letošnjem pregledu je izdelava prilagojenih računalniških aplikacij, ki omogočata ločeno evidentiranje podatkov o izobraževalnih organizacijah ter njihovih izobraževalnih programih. Veliko truda smo vložili za zasnovo podatkovnega modela ter kasneje izdelavo in testiranje dveh računalniških aplikacij: ANR in ANA. Aplikaciji nam je izdelalo podjetje ISA.IT d.o.o, iz Ljubljane, ki deluje v okviru Tehnološkega parka Instituta Jožef Stefan. Prevezli so tudi vse naloge pri izdelavi CD-roma in internetne različice ter pri oblikovanju tiskanega pregleda.

Aplikacija ANR–Register nam omogoča zbiranje osnovnih podatkov o izobraževalnih organizacijah in posameznikih ter njihovem sodelovanju pri posameznih projektih (članstvih).

Aplikacija ANA – Izobraževalni programi pa nam omogoča zbiranje podatkov o izobraževalnih programih določene izobraževalne organizacije. Narejena je bila konverzija že obstoječih podatkov iz Accessovih baz tako, da je bilo potrebno v nekaterih primerih le dopolnjevati obstoječo bazo podatkov.

Poleg vpisovanja podatkov nam aplikaciji omogočata tudi poizvedbe po izobraževalnih programih, izvajalcih izobraževanj, po ustanovah in pripadajočih posameznikih ter njihovem sodelovanju na posameznih projektih. Poizvedbe nam omogočajo, da iz velike količine podatkov poiščemo in izločimo le del podatkov, ki ustrezajo določenim pogojem.

3. OBLIKE PREGLEDA

Pregled Izobraževanje odraslih smo letos prvič predstavili v treh oblikah: v tiskani (knjižni) obliki, na CD-romu in na spletni strani Andragoškega centra.

3.1. Tiskana (knjižna) oblika

Tiskana oblika pregleda je oblikovno podobna lanski. Ponovno smo uporabili ležeč format, kar nam omogoča boljšo izrabo prostora. Podatki so predstavljeni v treh delih, in sicer po abecednem vrstnem redu izvajalcev, sledi pregled izvajalcev in njihovih programov po področjih ter pregled izvajalcev in njihovih programov po regijah. Vsaka izobraževalna organizacija je predstavljena z osnovnimi podatki, kot so naslov, telefon, faks, vodilna in kontaktna oseba, elektronski naslov, internetni naslov itd., za tem pa sledi seznam izobraževalnih programov. Programi so razvrščeni po abecednem vrstnem redu, pri vsakem je navedeno, za kakšno vrsto programa gre, ali je program javnoveljaven ali ne, trajanje programa v urah, kje se program izvaja, pogoji za vpis v program ter oseba za stike in njen telefon. Pri programih, ki nimajo javne veljave, je dodan tudi kratek opis vsebine programa, in sicer cilji programa, komu je program namenjen, vsebine programa in načina izvajanja. Pri programih za pridobitev izobrazbe pa je pojasnilo, v katerih dodatnih virih so na voljo podrobnejše informacije o programu. Glede na to, da nam je veliko izobraževalnih organizacij poslalo tudi informacije o možnostih za samostojno učenje, kot so središča za samostojno učenje in borze znanja, smo se odločili, da to predstavimo v zadnjem delu pregleda.

3.2. CD-rom in internet oblika

CD-rom⁵ in internetna različica pregleda sta letošnja novost. Vsebinsko sta podobni, prav tako pa je podoben tudi način poizvedovanja. Omogočata hitrejše in kvalitetnejše iskanje informacij o izobraževalnih možnostih. Iskanje podatkov je možno na dva načina, in sicer po izvajalcih in po programih. Pri izvajalcih je možno iskanje po imenu oz. nazivu izvajalca, kraju in regiji, pri izobraževalnih programih pa je možno iskanje po imenu programa, opisu programa, kraju izvajanja, regiji ter področju. Lahko poiščemo le javnoveljavne programe ali pa le programe za pridobitev formalne izobrazbe. CD-rom je priložen tiskanemu pregledu. Internetno

⁵ Uporabnost CD-roma smo prvič testirali v času delovanja »Odprtega telefona« v Tednu vseživljenjskega učenja (TVU'99) na Andragoškem centru. Ker je bila to le poskusna oblika zapisa pregleda, smo lahko predlagali še nekatere popravke in izboljšave pri iskanju podatkov po izvajalcih in programih.

različico pregleda pa si lahko ogledate na spletnih straneh Andragoškega centra, na naslovu: www.acs-saec.si/pregled-io.

4. ANALIZA PREGLEDA

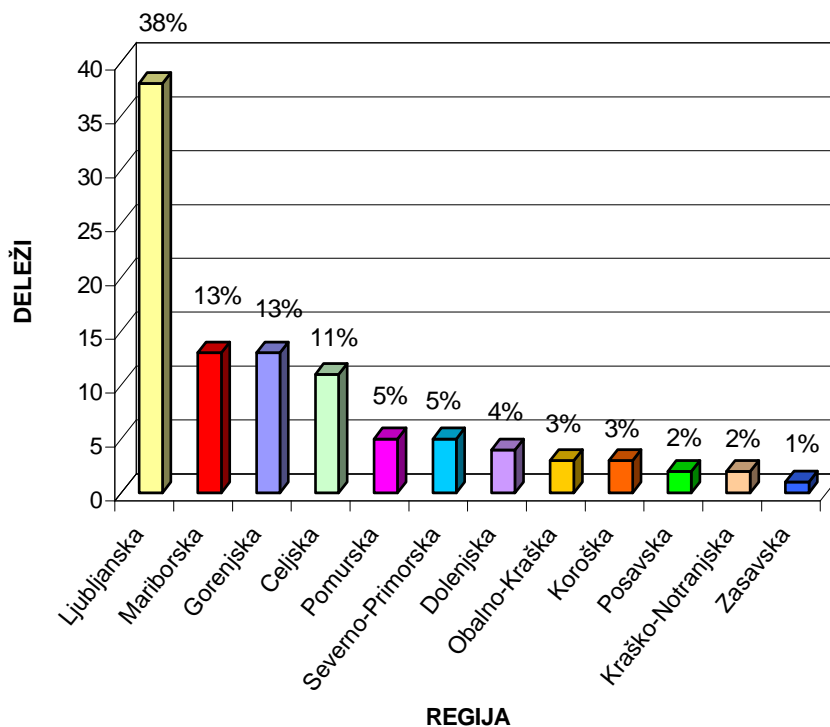
4.1. Izvajalci izobraževanj za odrasle

Za sodelovanje se je letos odzvalo 186 organizacij, ki izvajajo izobraževanja za odrasle. Zbrali smo izvajalce izobraževanj iz različnih krajev po Sloveniji, ki pripadajo 12 regijam. Zaradi lažje analize smo organizacije razvrstili v 18 različnih vrst izobraževalnih organizacij, od ljudskih univerz, zasebnih organizacij, srednjih šol, društev, izobraževalnih centrov do visokih šol, fakultet, inštitutov ter zbornic in različnih združenj.

4.2. Izvajalci po regijah

REGIJA	Število izvajalcev	%
Ljubljanska	71	38
Mariborska	25	13
Gorenjska	24	13
Celjska	21	11
Severnoprimorska	9	5
Obalno-Kraška	9	5
Koroška	8	4
Pomurska	5	3
Dolenjska	5	3
Kraško-Notranjska	4	4
Posavska	3	2
Zasavska	2	2
SKUPAJ	186	100

Tabela nam prikazuje število izvajalcev iz posamezne regije, ki sodelujejo v letošnjem pregledu. Po številu izobraževalnih organizacij izstopa ljubljanska regija z 71 izvajalci, kar je 38 % vseh izobraževalnih organizacij v pregledu. Sledijo mariborska regija z 25 izvajalci (13%), gorenjska regija z 24 izvajalci (13%), celjska regija z 21 izvajalci (11%). Pri ostalih regijah je število izvajalcev manjše od 10. Na koncu razpredelnice sta posavska regija s 3 izvajalci (2%) in zasavska regija z 2 izvajalcema (2 %). V teh dveh regijah je najmanjša izbira med organizacijami, ki izobražujejo odrasle. Nazorneje si deleže izobraževalnih organizacij lahko ogledate na grafičnem prikazu.

Grafikon 1: Deleži izobraževalnih organizacij po posameznih regijah

4.3. Število prebivalcev na izvajalca v posamezni regiji

Regija	Število odraslih nad 15 let	Število prebivalcev na izvajalca
Ljubljanska	430.464	6.063
Gorenjska	161.283	6.720
Koroška	61.120	7.640
Obalno-Kraška	87.928	9.770
Celjska	211.560	10.074
Kraško-Notranjska	42.108	10.527
Mariborska	269.472	10.779
Severno-primorska	101.080	11.231
Dolenjska	86.096	17.219
Posavska	58.024	19.341
Zasavska	39.097	19.549
Pomurska	105.152	21.030
Slovenija	1.653.384	8.889

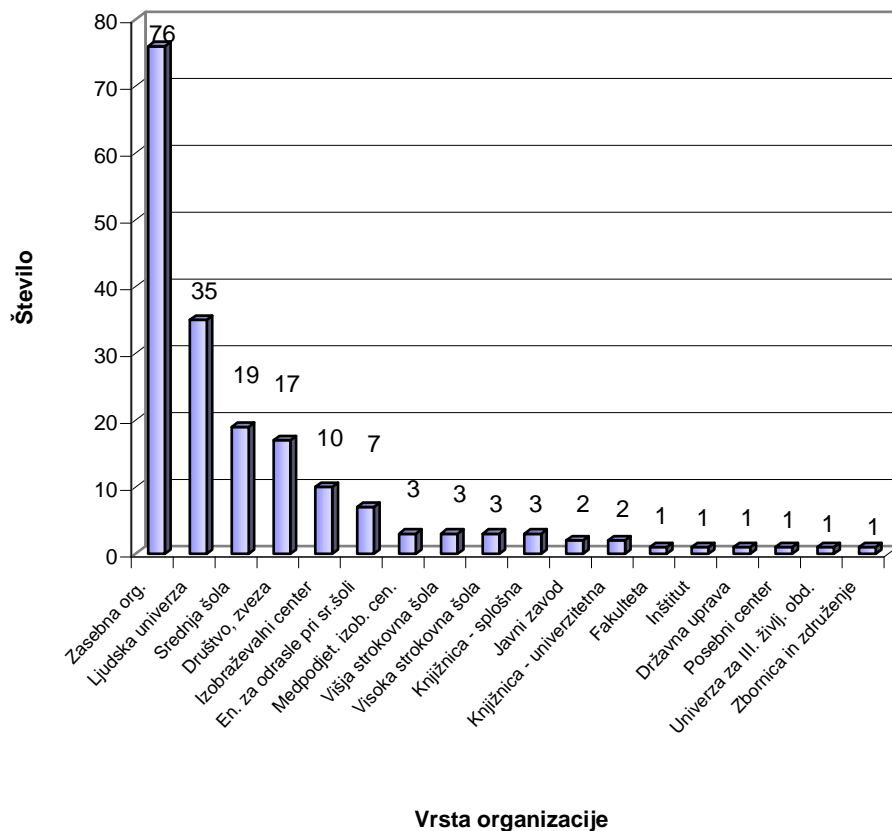
Poglejmo si tudi podatke, koliko prebivalcev pride na enega izvajalca v posamezni regiji in v Sloveniji. Za odraslo prebivalstvo smo vzeli vse prebivalce starejše od 15 let. Najbolje je zastopana tista regija, kjer pride na enega izvajalca najmanjše število prebivalcev. Če si ogledamo naše izračune vidimo, da je najbolj zastopana ljubljanska regija, kjer je 430.464 prebivalcev starejših od 15 let in na enega izvajalca

pride najmanjše število prebivalcev, in sicer 6.063 prebivalcev. Sledi gorenjska regija, kjer je 6161.283 ljudi starejših od 15 let in na enega izvajalca pride 6.720. ljudi. Za gorenjsko regijo sledijo koroška, obalno-kraška regija, kjer pride na enega izvajalca manj kot 10.000 prebivalcev. V vseh ostalih regijah je položaj slabši, saj je število prebivalcev na enega izvajalca večje od 10.000. Najslabši položaj je v pomurski regiji, kjer na enega izvajalca pride kar 21.030 prebivalcev. Poglejmo si še koliko prebivalcev pride v Sloveniji na enega izvajalca, kjer je 1.653.384 odraslih starejših od 15 let in na enega izvajalca pride 8.889 prebivalcev.

4.4. Vrste izobraževalnih organizacij

VRSTA ORGANIZACIJE	Število	%
Zasebna organizacija	76	41
Ljudska univerza	35	19
Srednja šola	19	10
Društvo, zveza društev	17	9
Izobraževalni center	10	5
Enota za odrasle pri srednji šoli	7	4
Medpodjetniški izobraževalni center	3	2
Višja strokovna šola	3	2
Visoka strokovna šola	3	2
Knjižnica – splošna	3	2
Javni zavod	2	1
Knjižnica – univerzitetna	2	1
Fakulteta, umetniška akademija	1	1
Inštitut	1	1
Državna uprava	1	1
Posebni center	1	1
Univerza za III. življ. obdobje	1	1
Zbornica in združenje	1	1

Vseh 186 izobraževalnih organizacij smo razporedili v 18 različnih vrst organizacij po šifrantu, ki ga je dorekla delovna skupina. Iz razpredelnice lahko vidimo, da prevladujejo zasebne izobraževalne organizacije (76 organizacij - 41 %), sledijo ljudske univerze (35 ljudskih univerz - 19 %), srednje šole (19 srednjih šol - 10 %), društva in zveze (17 – 9 %), izobraževalni centri (10 – 5 %), itd. V pregledu so najslabše zastopane fakultete, inštituti, državna uprava, posebni centri, univerze za III. življenjsko obdobje ter zbornice in združenja. Vrste izobraževalnih organizacij si lahko ogledate na spodnjem grafičnem prikazu.

Grafikon 2: Število izobraževalnih organizacij po vrstah

4.5. Vrste izobraževalnih organizacij po regijah

Ljubljanska regija:

VRSTA ORGANIZACIJE	Število
Zasebna organizacija	40
Društvo, zveza društev	10
Ljudska univerza	4
Izobraževalni center v podjetju	4
Enota za odrasle pri srednji šoli	3
Srednja šola	3
Visoka strokovna šola	1
Državna uprava	1
Medpodjetniški izobraževalni center	1
Javni zavod	1
Zbornica, združenje	1
Knjižnica-univerzitetna	1
Fakulteta, umetniška akademija	1
SKUPAJ	71

Mariborska regija:

VRSTA ORGANIZACIJE	Število
Zasebna organizacija	8
Srednja šola	5
Ljudska univerza	4
Višja strokovna šola	2
Društvo, zveza društev	1
Izobraževalni center v podjetju	2
Enota za odrasle pri srednji šoli	1
Knjižnica-univerzitetna	1
Knjižnica-splošna	1
SKUPAJ	25

Gorenjska regija:

VRSTA ORGANIZACIJE	Število
Zasebna organizacija	10
Srednja šola	4
Ljudska univerza	5
Enota za odrasle pri srednji šoli	2
Društvo, zveza društev	1
Medpodjetniški izobraževalni center	1
Knjižnica-splošna	1
SKUPAJ	24

Celjska regija:

VRSTA ORGANIZACIJE	Število
Ljudska univerza	6
Zasebna organizacija	5
Srednja šola	3
Izobraževalni center v podjetju	3
Društvo, zveza društev	2
Posebni center	1
Knjižnica-splošna	1
SKUPAJ	21

Severnoprimorska regija:

VRSTA ORGANIZACIJE	Število
Zasebna organizacija	3
Ljudska univerza	2
Društvo, zveza društev	2
Enota za odrasle pri srednji šoli	1
Univerza za III. življenjsko obd.	1
SKUPAJ	9

Obalno-Kraška regija:

VRSTA ORGANIZACIJE	Število
Zasebna organizacija	2
Ljudska univerza	2
Visoka strokovna šola	2
Javni zavod	1
Institut	1
Društvo, zveza društev	1
SKUPAJ	9

Koroška regija:

VRSTA ORGANIZACIJE	Število
Zasebna organizacija	4
Srednja šola	2
Ljudska univerza	2
SKUPAJ	8

Pomurska regija:

VRSTA ORGANIZACIJE	Število
Ljudska univerza	3
Zasebna organizacija	1
Srednja šola	1
SKUPAJ	5

Dolenjska regija:

VRSTA ORGANIZACIJE	Število
Ljudska univerza	3
Višja strokovna šola	1
Izobraževalni center v podjetju	1
SKUPAJ	5

Kraško-notranjska regija:

VRSTA ORGANIZACIJE	Število
Ljudska univerza	2
Zasebna organizacija	2
SKUPAJ	4

Posavska regija:

VRSTA ORGANIZACIJE	Število
Zasebna organizacija	1
Srednja šola	1
Ljudska univerza	1
SKUPAJ	3

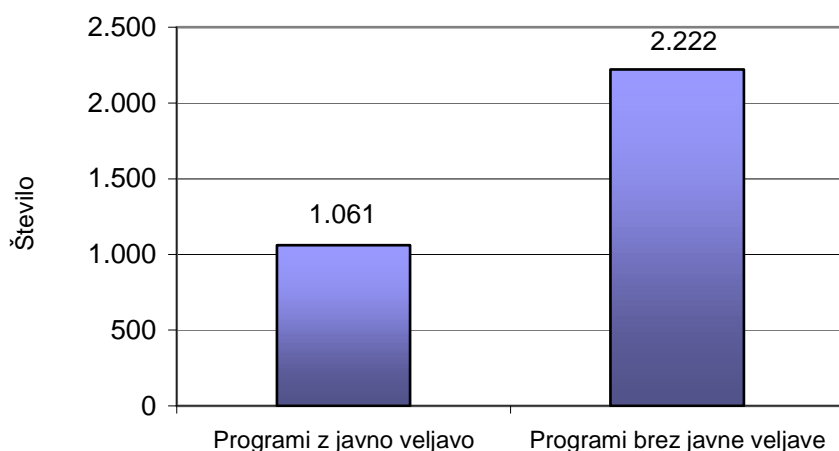
Zasavska regija:

VRSTA ORGANIZACIJE	Število
Medpodjetniški izobraževalni center	1
Ljudska univerza	1
SKUPAJ	2

Pri razporeditvi izobraževalnih organizacij po posameznih regijah vidimo, da so ljudske univerze zastopane v vseh regijah. V večini regij so zastopane tudi zasebne organizacije, srednje šole, ki organizirajo izobraževanja za odrasle, in enote za odrasle pri srednjih šolah. Največje število zasebnih organizacij, ki izobražujejo odrasle je v ljubljanski regiji (40 organizacij), sledijo gorenjska regija (10 organizacij), mariborska regija (8 organizacij), celjska regija (6 organizacije), koroška regija (4 organizacije), severnoprimska regija (3 organizacije), obalno-kraška in kraško-notranjska regija (2 organizaciji) ter posavska in pomurska regija (1 organizacija). Srednje šole, ki organizirajo izobraževanje odraslih, so v največjem številu zastopane v mariborski regiji (5 srednjih šol), sledijo gorenjska regija (4 srednje šole), ljubljanska in celjska regija (3 srednje šole), koroška regija (2 srednji šoli) ter posavska in pomurska regija (1 srednja šola). Enote za odrasle pri srednjih šolah se pojavljajo v ljubljanski regiji (3 enote), sledijo gorenjska regija (2 enoti), severnoprimska in mariborska regija (1 enota). V velikem številu se pojavljajo tudi društva oz. zveza društev. Največ jih je v ljubljanski regiji (10 društev), v celjski in severnoprimski regiji (2 društva), v mariborski, gorenjski in obalno – kraški regiji (1 društvo). Ostale vrste izobraževalnih organizacij se v posameznih regijah ne pojavljajo v večjih številih.

4.6. Izobraževalni programi

V pregledu smo zbrali 3.283 izobraževalnih programov za odrasle, od tega 2.093 po nazivu različnih programov. Programe smo razporedili na javnoveljavne programe (1.061 programov) in programe brez javne veljave (2.222 programov). Največje število javnoveljavnih programov je v ljubljanski regiji (263 programov), najmanjše pa v posavski regiji (18 programov). Zaradi lažje analize smo programe razporedili na tri vrste: programe za pridobitev izobrazbe, programe izpopolnjevanja in usposabljanja za delo in programe splošnega neformalnega izobraževanja. Izobraževalne programe smo razporedili tudi v 14 različnih področij izobraževalnih vsebin.

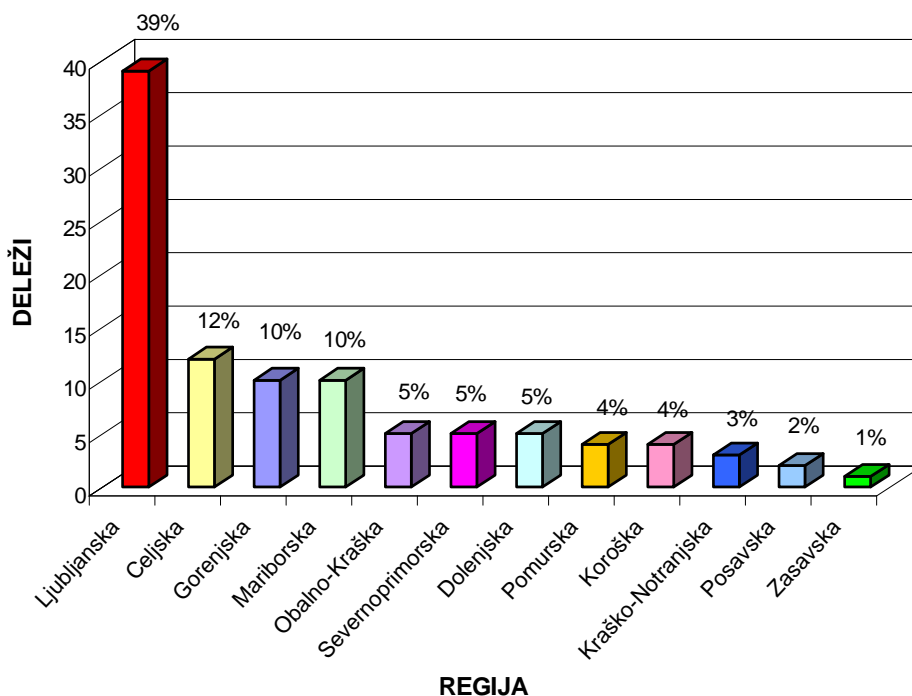

4.7. Izobraževalni programi po regijah

REGIJA	Število programov	%
Ljubljanska	1.283	39
Celjska	399	12
Gorenjska	339	10
Mariborska	335	10
Obalno-Kraška	163	5
Severnoprimorska	161	5
Dolenjska	161	5
Pomurska	122	4
Koroška	118	4
Kraško-Notranjska	105	3
Posavska	55	2
Zasavska	42	1
SKUPAJ	3.283	100

Če si ogledamo razvrstitev izobraževalnih programov po 12 slovenskih regijah vidimo, da po številu izrazito izstopa ljubljanska regija z 1.283 programi, to je kar 39 % vseh izobraževalnih programov objavljenih v pregledu. V ljubljanski regiji imajo torej največjo izbiro izobraževalnih programov za odraslo populacijo. Sledijo celjska regija (399 programov - 12 %), gorenjska regija (339 programov - 10%) in

mariborska regija (335 programov - 10 %), obalno-kraška regija (163 programov – 5%), severnoprimska in dolenska regija (161 programov – 5%), pomurska regija (122 programov – 4%), koroška regija (118 programov – 4%) ter kraško-notranjska regija (105 programov – 3%). Najmanjše število programov za odrasle je v posavski (55 programov –2%) in zasavski regiji (42 programov – 1%). Ker je v teh dveh regijah tudi število izobraževalnih organizacij za odrasle najmanjše, ni presenetljivo, da je najmanjša izbira izobraževalnih programov. Deleže izobraževalnih programov si lahko bolj pregledno gledate na grafičnem prikazu.

Grafikon 3: Deleži izobraževalnih programov po regijah

4.8. Število prebivalcev na program v posamezni regiji

Regija	Število odraslih nad 15 let	Število prebivalcev na program
Ljubljanska	430.464	336
Kraško-Notranjska	42.108	401
Gorenjska	161.283	476
Koroška	61.120	518
Celjska	211.560	530
Dolenjska	86.096	535
Obalno-Kraška	87.928	539
Severnoprimska	101.080	628
Mariborska	269.472	804
Pomurska	105.152	862
Zasavska	39.097	931
Posavska	58.024	1.055
Slovenija	1.653.384	504

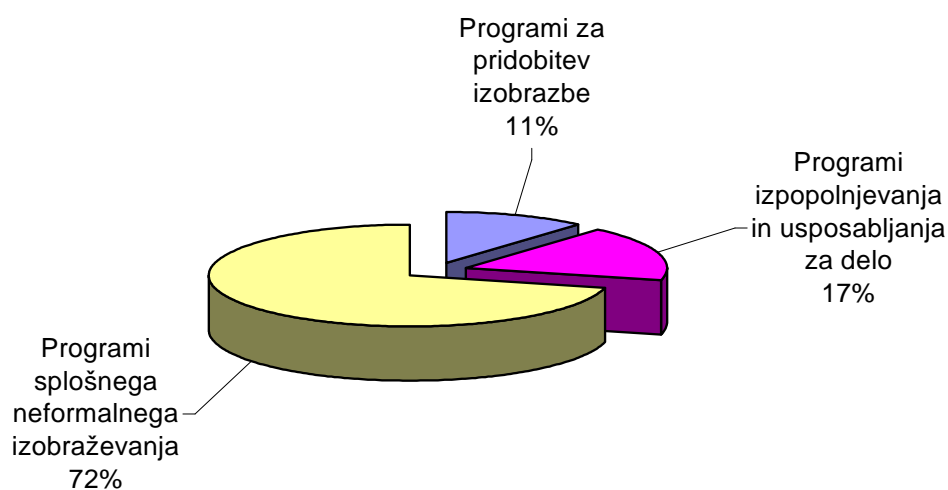
Poglejmo si podatke, koliko prebivalcev pride na en izobraževalni program v posamezni regiji in v Sloveniji. Za odraslo prebivalstvo smo vzeli vse prebivalce starejše od 15 let. Najbolje je zastopana tista regija, kjer pride na en izobraževalni program najmanjše število ljudi.

Iz razpredelnice je razvidno, da pride na en program najmanj prebivalcev v ljubljanski regiji (336 prebivalcev), kjer je tudi največ izobraževalnih programov za odrasle. Sledijo kraško – notranjska regija (401 prebivalec), gorenjska (476 prebivalcev), koroška (518 prebivalcev), celjska (530 prebivalcev), dolenska (535 prebivalcev), obalno-kraška (539 prebivalcev), severnoprimska (628 prebivalcev), mariborska (804 prebivalcev), pomurska (862 prebivalcev). Najslabše zastopani regiji sta ponovno zasavska in posavska regija, kjer pride največ prebivalcev na izobraževalni program. V zasavski regiji pride na en izobraževalni program 931 prebivalcev, v posavski regiji pa 1.055 prebivalcev. Zasavska in posavska regija sta najslabše zastopani regija, tako po številu izvajalskih organizacij, kot tudi po številu izobraževalnih programov. Poglejmo si še koliko prebivalcev pride v Sloveniji na en program, kjer je 1.653.384 odraslih starejših od 15 let in na en program pride 504 prebivalcev.

4.9. Vrsta izobraževalnih programov

VRSTE PROGRAMA IZOBRAŽEVANJA	Število programov	%
Programi splošnega neformalnega izobraževanja	2.336	72
Programi izpopolnjevanja in usposabljanja za delo	574	17
Programi za pridobitev izobrazbe	373	11
SKUPAJ	3.283	100

Izobraževalne programe smo delili na tri vrste, in sicer programe splošnega neformalnega izobraževanja, programe izpopolnjevanja in usposabljanja za delo ter programe za pridobitev izobrazbe. V razpredelnici vidimo, da prevladujejo programi splošnega neformalnega izobraževanja (2.336 programov - 72%), sledijo programi izpopolnjevanja in usposabljanja za delo (574 programov - 17%), najmanj pa je programov za pridobitev izobrazbe (373 programov - 11%). Pri programih za pridobitev izobrazbe prevladujejo programi ekonomsko-komercialni tehnik, trgovec, gostinska dela – kuhar in natakar ter programi strojništva. Pri programih izpopolnjevanja in usposabljanja prevladujejo programi higienskega minimuma, varstva pri delu ter tečaji za voditelja čolna. Pri programih splošnega neformalnega izobraževanja pa so v ospredju programi jezikovnega in računalniškega izobraževanja. Deleže izobraževalnih programov po vrstah si lahko ogledate na spodnjem grafikonu.

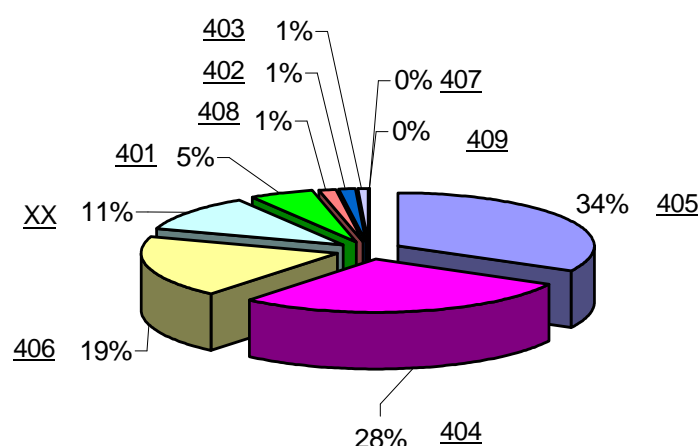
Grafikon 4: Deleži izobraževalnih programov po vrstah

4.9.1. Programi splošnega neformalnega izobraževanja

Programi splošnega neformalnega izobraževanja	Šifra	Število programov	%
Jezikovno izobraževanje brez javneveljave	405	765	34
Javnoveljavni program jezikovnega izobraževanja	404	663	28
Računalniško izobraževanje	406	442	19
Drugo	XX	260	11
Izobraževanje s področja kulture	401	120	5
Programi za državljansko vzgojo	408	33	1
Izobraževanje s področja zdravstva	402	32	1
Izobraževanje s področja varstva okolja	403	21	1
Usposabljanje za sindikalno delo	407	0	0
Maturitetni tečaj	409	0	0
SKUPAJ		2.336	100

V letošnjem pregledu je ponudba programov splošnega neformalnega izobraževanja zelo pestra. Prevladujejo programi jezikovnega izobraževanja brez javne veljave (765 programov), programi jezikovnega izobraževanja z javno veljavo (663 programov) ter

programi računalniškega izobraževanja (442 programov). Sledijo tako imenovani drugi programi splošnega neformalnega izobraževanja (260 programov), med katere smo uvrstili programe, ki jih zaradi zelo različnih vsebin nismo mogli združiti pod skupni naziv ter programi s področja kulture (120 programov). Število ostalih programov neformalnega izobraževanja je veliko manjše. Nobenega programa nismo prejeli s področja usposabljanja za sindikalno delo ter za maturitetni tečaj.

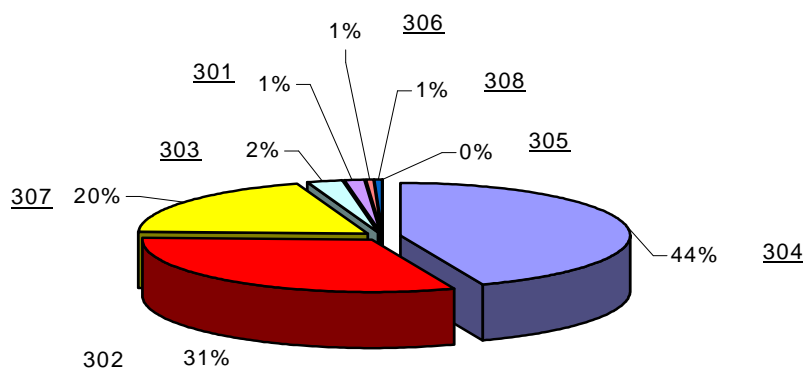

Grafikon 5: Deleži programov splošnega neformalnega izobraževanja

4.9.2. Programi izpopolnjevanja in usposabljanja za delo

Programi izpopolnjevanja in usposabljanja za delo	Šifra	Število programov	%
Programi poklicnega in strokovnega usposabljanja, ki nimajo javne veljave	304	253	44
Programi poklicnega in strokovnega izpopolnjevanja, ki nimajo javne veljave	302	180	31
Izpopolnjevanje in usposabljanje po zakonskih predpisih	307	113	20
Javnoveljavni programi poklicnega in strokovnega usposabljanja	303	14	2
Javnoveljavni programi poklicnega in strokovnega izpopolnjevanja	301	8	1
Programi specializacije, ki nimajo javne veljave	306	3	1
Programi za opravljanje mojstrskih, delovodskih ali poslovodskih izpitov	308	3	1
Javnoveljavni programi specializacije	305	0	0
SKUPAJ		574	100

Pri programih izpopolnjujejo in usposabljaajo za delo prevladujejo programi poklicnega in strokovnega usposabljanja, ki nimajo javne veljave (253 programov), programi poklicnega in strokovnega izpopolnjevanja, ki nimajo javne veljave (180 programov) in programi izpopolnjevanja in usposabljanja po zakonskih predpisih (113 programov). Ostalih programov izpopolnjevanja in usposabljanja za delo je veliko manj. Nobenega programa nismo prejeli pri programih specializacije z javno veljavo.

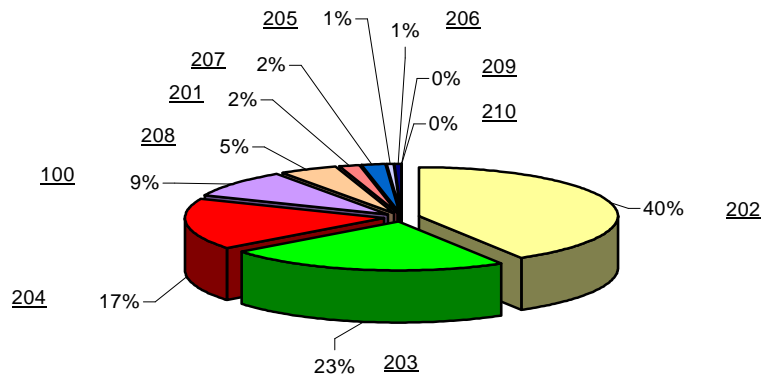

Grafikon 6: Deleži programov izpopolnjevanja in usposabljanja za delo

4.9.3. Programi za pridobitev izobrazbe

Programi za pridobitev izobrazbe	Šifra	Število programov	%
Srednje poklicno izobraževanje	202	154	40
Srednje strokovno izobraževanje	203	86	23
Srednje poklicno-tehniško izobraževanje	204	64	17
Osnovna šola	100	34	9
Visoko strokovno izobraževanje	208	17	5
Višje strokovno izobraževanje	207	7	2
Nižje poklicno izobraževanje	201	7	2
Poklicni tečaj	205	2	1
Srednje splošno izobraževanje	206	2	1
Univerzitetno izobraževanje	209	0	0
Programi podiplomskega študija	210	0	0
SKUPAJ		373	100

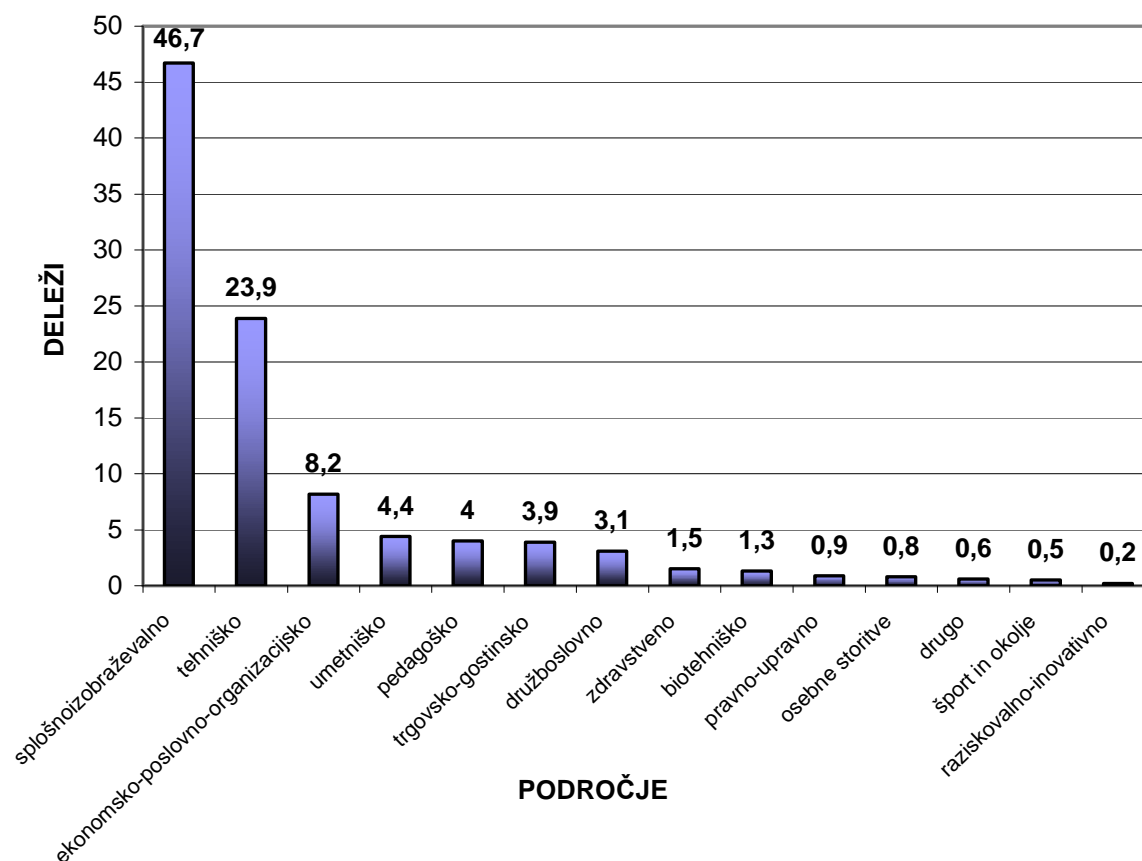
Programov za pridobitev izobrazbe je v letošnjem pregledu po številu najmanj. Prevladujejo programi srednje poklicnega izobraževanja (154 programov). Sledijo programi srednje strokovnega in tehniškega izobraževanja (86 programov), srednje poklicno-tehniškega izobraževanja (64 programov) in programi za pridobitev osnovnošolske izobrazbe (34 programov). Najmanj programov je za poklicni tečaj in srednje splošno izobraževanje (2 programa). Nobenega programa nismo prejeli za univerzitetno izobraževanje ter podiplomski študij.

Grafikon 7: Deleži programov za pridobitev izobrazbe

4.10. Razvrstitev programov po področjih

Zaradi lažje preglednosti izobraževalnih vsebin, smo izobraževalne programe razporedili v 14 različnih področij izobraževalnih vsebin. Najobsežnejše je splošnoizobraževalno področje – 1.534 programov (46,7 %). V to področje smo združili področje splošnega izobraževanja, osebnostno rast, jezike, tretje življenjsko obdobje in izobraževalne sejme ter razstave. Sledijo tehniško področje s 783 programi (23,9 %), ekonomsko-poslovno-organizacijsko področje – 269 programi (8,2 %), umetniško področje – 143 programi (4,4 %), pedagoško področje – 130 programi (4 %), trgovsko gostinsko področje – 128 programi (3,9 %), družboslovno področje – 104 programi (3,1 %), zdravstveno področje – 49 programi (1,5 %), biotehniško področje- 44 programi (1,3 %), pravno-upravno področje – 31 programi (0,9 %), osebne storitve – 26 programi (0,8 %), drugo – 19 programi (0,6 %), šport in okolje – 16 programi (0,5 %) in raziskovalno-inovativno področje – 7 programi (0,2 %). Raznolikost izobraževalnih vsebin si lahko ogledate v razpredelnici, kjer je prikazano število programov za vsako področje ter izračunan odstotek za vseh 14 širših področij.

Grafikon 8: Deleži izobraževalnih programov po področjih

5. ZAKLJUČNE UGOTOVITVE

Na podlagi opravljene analize lahko ugotovimo, da je delo uspešno opravljeno. V primerjavi s pregledi iz predhodnih let lahko ugotovimo, da je odziv organizacij, ki izobražujejo odrasle, približno enak vsako leto. Pregled zajema 12 slovenskih regij in pri primerjavah podatkov posameznih regij, izrazito izstopa ljubljanska regija. Glede na največje število odraslega prebivalstva ima tudi največje število izobraževalnih organizacij, izstopa pa tudi po številu izobraževalnih programov. Za ljubljansko regijo sledijo mariborska, gorenjska in celjska regija, kjer je število izobraževalnih organizacij za odrasle približno enako, prav tako imajo tudi približno enako število izobraževalnih programov. V ostalih regijah je število izvajalcev ter izobraževalnih programov manjše. Slab položaj je v zasavski in posavski regiji, saj zaostajata tako po številu izvajalcev kot po številu izobraževalnih programov.

Če si ogledamo vrste izobraževalnih organizacij, vidimo, da prevladujejo zasebne izobraževalne organizacije. Iz tega lahko predpostavimo, da imajo zasebne organizacije v Sloveniji velik pomen pri izobraževanju odraslih in prispevajo pomemben delež k izobraževanju odraslih. Prav tako pomemben del zavzemajo ljudske univerze, srednje šole, društva in zveze ter izobraževalni centri v podjetjih. Pri ostalih vrstah izobraževalnih organizacij je število izvajalcev veliko manjše. Glede na zelo različne vrste izobraževalnih organizacij lahko vidimo, da izobraževanja za odrasle organizirajo zelo različne ustanove.

Pri vrstah izobraževalnih programov so razlike nekoliko večje. V letošnjem pregledu izrazito izstopajo programi splošnega neformalnega izobraževanja. Vsebina teh programov je zelo pestra in omogočajo izobraževanje na različnih področjih, zlasti pa izstopata jezikovno in računalniško področje. Po številu programov v pregledu izstopajo tudi področja psihologije, pedagogike in andragogike, področja ekonomike, komuniciranja, poslovnofinančne dejavnosti ter področje trgovine in turizma.

5.1. Predlogi za izdelavo pregleda 2000/2001

Da bi delo pri izdelavi pregleda v naslednjem letu potekalo čimbolj nemoteno, je potrebno čimprej doreči vsebino letošnjega vprašalnika in odpraviti nekaj pomanjkljivosti oziroma nenatančne navedbe pri navodilih v vprašalnikih. Nekatere rubrike v vprašalnikih so premalo jasne oziroma ne zajemajo vseh raznolikih področij izobraževanja, zato se je pogosto zgodilo, da izvajalci niso vedeli, kam uvrstiti svoje izobraževalne programe. Ker je področje izobraževanja zelo fleksibilno, predvsem neformalno izobraževanje, je potrebno vprašalnike neprestano dopolnjevati in skušati zajeti vse novosti, ki se pojavljajo na področju izobraževanja odraslih. Natančnejša navodila bi bila potrebna tudi pri navajanju trajanja izobraževalnega programa. Več pozornosti pa bo potrebno nameniti tudi prenovljenim jezikovnim programom.

Spremembe in izboljšave bi bile potrebne tudi pri načinu pošiljanja in sprejemanja vprašalnikov izvajalcem izobraževanj. Veliko bolj preprosto in racionalno bi bilo, če bi izvajalci izpolnjevali vprašalnike preko elektronske pošte ali interneta ter pošiljali svoje podatke v našo bazo. S takšnim načinom pridobivanja podatkov, bi olajšali delo in skrajšali čas vsem, ki bi izpolnjevali veliko število vprašalnikov, skrajšali bi čas, ki je potreben za vnos vseh podatkov v računalnik ter zmanjšali možnost napak, ki nastajajo pri vnašanju ogromnega števila podatkov v računalnik. Potreben bi bil le stalni nadzor prispelih podatkov ter preverjanje točnosti odgovorov. Prav gotovo se papirnati obliki vprašalnikov ter pošiljanja le teh po pošti ne bi mogli izogniti v celoti, saj nekatere izvajalske organizacije še nimajo računalniške opreme, ki bi omogočala

elektronsko poslovanje, vendar sem prepričana, da bi se takšen način poslovanja bistveno zmanjšal.

Ko je za nami tako obsežno delo priprav, zbiranja in obdelave podatkov ter končne izdelave pregleda, si želimo, da bi pregled dosegel svoj namen, in to je pomagati vsem pri pridobitvi informacij o možnostih nadaljnega izobraževanja, usposabljanja ali učenja kot bogatitve človekove osebnosti. Želimo si, da bi bil pregled dostopen čim širši javnosti, saj bi le na ta način lahko približali ljudem informacije o možnostih nadaljnega izobraževanja, tako na formalni kot neformalni ravni. Pomembno bi bilo, da tudi v naslednjem letu ohranimo vse tri oblike pregleda: tiskano obliko, CD-rom ter objavo pregleda na internetu in tudi na ta način informiramo čim večji del javnosti.

Naša pomembna naloga sedaj je promovirati pregled, saj javnost ni dovolj seznanjena z dejstvom, da zajema večino izobraževalne ponudbe za odrasle v Sloveniji. Predvsem je potrebna promocija pregleda v različnih medijih, tako na primer v različnih revijah, teletekstu, zanimiva pa bi bila tudi izdelava različnega promocijskega gradiva (npr. knjižna kazala). Da bi k sodelovanju v naslednjem letu pritegnili še večje število izvajalcev izobraževanj za odrasle, bi bilo potrebno ugotoviti, kako motivirati izvajalce, da se vključijo in s tem še obogatijo pregled.

Poročilo pripravila: Erika Brenk, ACS

V Ljubljani, 14.1.2000

PRILOGA 1 – Vprašalnika

PRILOGA 2

Nekateri od dodatnih virov informacij o formalnih izobraževalnih programih za odrasle so:

1) Opisi izobraževalnih programov v internetu:

- Seznam preoblikovanih (konvertiranih) programov srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja:
http://193.2.248.12/oks/ucni_ps/kon_p_ps.html
- Novi in prenovljeni programi v poklicnem in strokovnem izobraževanju:
http://193.2.248.12/oks/ucni_ps/uc_n_ps.html
- Programoteka javno veljavnih izobraževalnih programov za odrasle:
<http://www.acs-saec.si/programoteka>

2) Razpisi za vpis v internetu

- Razpis za vpis odraslih v šolskem letu 1999/2000:
http://mss.edus.ssi/novo/vpis_odrasli_99.htm
- Razpis za vpis 1999/2000: Univerzi in visokošolski zavodi:
<http://rcun.uni-lj.si/razpis/kazalo.html>
- Razpis za vpis v 1. letnik višjega strokovnega izobraževanja v študijskem letu 1999/2000:
http://www.mss.edus.si/razpis_99/razpis_vsi_99.htm
- Razpis za vpis v poklicne tečaje v šolskem letu 1999/2000:
http://www.mss.edus.si/novo/pokl_tec_razpis_99.htm
- Razpis za vpis v maturitetni tečaj v šolskem letu 1999/2000:
http://www.mss.edus.si/novo/pokl_tec_razpis_99.htm